

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

Enhet 1
Nickolina Hamrin Lönkvist

DOM

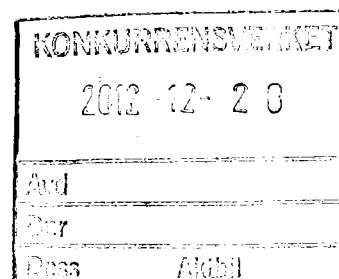
2012-12-20
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
5456-12 E
Fiskal 1:4

SÖKANDE

Bravida Sverige AB, 556197-4188
126 81 Stockholm

Ombud: Advokat Henrik Gallus
Advokatfirman Kjällgren i Lidköping AB
Älvgatan 16
531 31 Lidköping

MOTPART

Götene kommun
533 80 Götene

Ombud: Christer Johansson
Vara kommun
534 81 Vara

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen avseende ”nybyggnad av idrottshall i Hällekis” gällande sidoentreprenad avseende el/tele/hiss får avslutas först sedan rättelse har skett genom ny utvärdering i enlighet med vad som anges under rubriken domskäl.

BAKGRUND

Götene kommun (kommunen) har genomfört en upphandling enligt LOU gällande nybyggnation av en idrottshall. Överprövningen gäller endast sidoentreprenaden avseende el, tele och hiss. Anbudstiden gick ut den 1 oktober 2012 och upphandlingen har handlagts enligt reglerna om förenklat förfarande. Kommunen meddelade i tilldelningsbeslut den 17 oktober 2012

Dok.Id 87669

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00
E-post:

forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Telefax
036-15 66 55

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

att ett annat bolag än Bravida Sverige AB (Bravida) skulle antas som entreprenör.

YRKANDEN M.M.

Bravida (bolaget) begär överprövning av upphandlingen gällande sidoentreprenaden avseende el, tele och hiss och yrkar i första hand att förvaltningsrätten förordnar om att kommunens upphandling ska rättas på så sätt att bolaget tilldelas aktuell upphandling eller i vart fall att förvaltningsrätten förordnar om att det ska ske en ny anbudsutvärdering där inte anbuderna från Elektrobyrå i Hjo AB (Elektrobyrå), NEA Installation AB (NEA) och Vallebygdens Elektriska AB (Vallebygdens) ska beaktas. I andra hand yrkar bolaget att kommunens upphandling ska göras om. Bolaget anför bl.a. följande. Kommunen har i den aktuella upphandlingen, efter anbudstidens utgång, tillskrivit samtliga anbudsgivare och bl.a. begärt in en bekräftelse på att hiss ingick i respektive anbud samt framfört att om så inte var fallet begärt att detta skulle prissättas som ett tillägg till anbudssumman. Tre av anbudsgivarna, Elektrobyrå, NEA och Vallebygdens har återkommit till kommunen och förklarat att hiss inte ingick i det ursprungliga avgivna anbudet. Vallebygdens har förklarat att man inte kunde få fram något pris för hiss. NEA har upprättat en bilaga daterad den 5 oktober 2012 och däri angett att man tagit fram två alternativ till hiss med en merkostnad av 170 100 kr respektive 208 950 kr. Elektrobyrå har också inkluderat hiss i sitt anbud och höjt sin anbudssumma från ursprungliga 1 040 000 kr till 1 256 000.

Uppfyller ej ska-krav

Av förfrågningsunderlaget (AFB.31) framgår det att anbud ska innehålla en redovisning av vilken av entreprenaderna som anbudet avser, det vill säga generalentreprenad med bygg och anläggning alternativt sidoentre-

prenad med rör, luft/styr respektive el/tele/hiss. Det är uppenbart att varken Elektrobyrån, Vallebygden eller NEA lämnat anbud som omfattade hiss. Deras anbud har således inte varit kompletta och inte uppfyllt ställda skrav. Bolaget gör därför gällande att kommunen borde ha förkastat nämnda anbud och inte upptagit dessa till anbudsutvärderingen. När det gäller YIT:s anbud så ingår hiss i detta. YIT har dock angett att "eventuella kostnader orsakade av gällande arbetstidslagstiftning och kollektivavtal debiteras". Kommunen har den 4 oktober 2012, det vill säga efter anbudstidens utgång tillskrivit YIT och begärt besked om hur detta påverkar anbudssumman och hur prissättning ska ske. YIT har därefter i meddelande den 8 oktober 2012 anført att det aktuella villkoret ska utgå ur deras anbud. Av förfrågningsunderlaget framgår att anbud som innehåller ej prissatta reservationer kan komma att förkastas. Bolaget anser att den aktuella reservationen i anbudet från YIT är av den art att det inte är möjligt att ange en konkret anbudssumma. Detsamma gäller de oklarheter som finns i NEA:s anbud och som tydliggörs i kommunens brev till NEA den 4 oktober 2012 med ett stort antal frågor om förtydliganden m.m. YITs och NEAs anbud borde ha förkastats enligt denna grund. Hade kommunen efterföljt LOU borde således samtliga anbud, med undantag av bolagets, ha förkastats. Följden härav är att kommunen borde ha tilldelat sidoentreprenaden avseende el/tele/hiss till bolaget. Bolaget har således genom den oriktiga hanteringen från kommunens sida lidit eller kunnat komma att lida skada. Förvaltningsrätten bör således rätta den aktuella upphandlingen på så vis att bolaget tilldelas aktuell upphandling eller förordna om att det ska ske en ny anbudsutvärdering där inte anbuderna från Elektrobyrån, NEA och Vallebygden ska beaktas.

I strid med LOU

Kommunen har efter anbudstidens utgång berett anbudsgivarna en möjlighet att justera sina priser avseende den aktuella upphandlingen. Detta förfä-

ringssätt står i direkt strid mot bestämmelserna i LOU om förtydliganden och kompletteringar (jfr 9 kap. 8 § LOU). I det aktuella fallet har kompletteringarna fått till följd att anbudsgivarna fått möjlighet att lägga till hiss till sina ursprungliga anbud. YIT har fått möjlighet att ta bort ett avtalsvillkor med prisreservation. I samtliga dessa fall föreligger det en risk för särbehandling och konkurrensbegränsning. Förfaringssättet står i strid med likabehandlingsprincipen som är en av de grundläggande principerna i LOU. Bolaget har på grund av kommunens handlande lidit eller kan komma att lida skada. Bolaget gör i andra hand gällande att upphandlingen ska göras om.

Kommunen yrkar att förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning och fastställer kommunens beslut att anta NEA som leverantör för uppdraget. Att lämna anbud på byggentreprenad vilket omfattas av LOU är på grund av dess komplexitet något som ofta är föremål för komplettering och förtydligande för att överhuvudtaget kunna nollställa och utvärdera inkomna anbud. Kommunen har tillåtit kompletteringar och förtydliganden, bland annat genom komplettering av pris på hiss eftersom man ansåg att alla anbudsgivare skulle ha chansen att lämna ett komplett anbud utifrån anbudsförfrågan i det fall denna i något hänseende varit bristfällig.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 16 kap. 1 och 5 §§ LOU kan förvaltningsrätten pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och på talan av en leverantör, som har lidit skada eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principen om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 15 kap. 12 § LOU får en upphandlande myndighet tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Utredningen i målet

Av förfrågningsunderlagets punkt AFB.31 "Anbuds form och innehåll" framgår följande:

Alla anbudshandlingar ska innehålla följande redovisning:

- 1 Anbudssumma med redovisning av entreprenad (generalentreprenad med bygg och anläggning alternativt sidoentreprenad med rör, luft/styr respektive el/tele/hiss)
- 2 Organisationsnummer.
- 3 F-skattebevis.
- 4 Ombud inklusive arbetsplatsorganisation för arbetsledare och platschef respektive kvalitets- och miljöansvarig, byggarbetsmiljösamordnare Bas U, installationsamordnare, fuktsäkerhetsansvarig samt företagens antal anställda.
- 5 Referensobjekt samt referenspersoner enligt AFB.52, punkt 1.
- 6 Referensobjekt samt referenspersoner enligt AFB.52, punkt 2.
- 7 Kvalitets- och miljöledningssystem enligt AFB.52, punkt 3. Om systemet är certifierat enligt ISO 9001:2000/2008 respektive ISO 14000:2004 bifogas endast kopia på certifikatet.
- 8 Å-priser per arbetstimma för de yrkeskategorier som avses nyttjas enligt AFC.611.
- 9 Alternativpris enligt AFB.313.
- 10 Separatpris enligt AFB.314.

Till anbudet bifogas två omgångar av originalanbudet. Anbud respektive kopior insättes i en mapp, pärm eller motsvarande utan "lösblad"

Anbud som ej är komplett med ovan angivna handlingar samt anbud som ej innehåller prissatta reservationer kan komma att förkastas.

Förvaltningsrättens bedömning

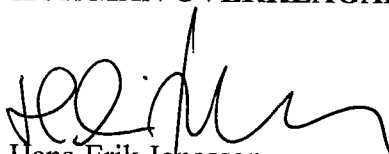
Kommunen har genomfört en upphandling gällande el/tele/hiss. Under anbudstiden inkom fem olika anbud varav två av anbuden omfattade både el, tele och hiss. Det ena av de två sistnämnda anbuden hade dock en ej prissatt reservation och uppfyllde därför inte heller samtliga ska-krav. Vid anbudstidens utgång var det således endast ett anbud som uppfyllde kraven om att anbudet skulle omfatta el, tele och hiss samt inte innehålla ej prissatta reservationer. Eftersom fyra anbud inte var fullständiga valde kommunen att begära in kompletteringar efter anbudstidens utgång. Kompletteringarna innebar att kommunen skickade ut en förfrågan i vilken det angavs bl.a. att det förutsattes att hiss ingick i det lämnade anbudet, om inte skulle detta prissättas som tillägg till anbudssumman. Till YIT vars anbud omfattade hiss men som innehöll en inte prisangiven reservation bad kommunen att de skulle anges om reservationen påverkade anbudssumman och i sådant fall att reservationen skulle prissättas som tillägg till anbudssumman.

En av huvudprinciperna i LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, s.k. ska-krav, inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frånfalla uppställda krav eftersom förfarandet då skulle bryta mot likabehandlingsprincipen och principen om öppet förfarande. Det finns dock i vissa fall möjlighet för den upphandlande myndigheten att begära att förtydliganden eller kompletteringar görs. Förutsättningen för att förtydliganden eller kompletteringar ska kunna ske är att det kan ske utan särbehandling eller konkurrensbegränsning. Att förtydliga eller komplettera något innebär att redan inlämnade uppgifter konkretiseras.

Förvaltningsrätten finner att det står helt klart att det inte kan vara fråga om att kommunen gett anbudsgivarna en möjlighet att med stöd av 15 kap. 12 § första stycket LOU rätta en uppenbar felskrivning, felräkning eller annat uppenbart fel. Det kan inte heller vara fråga om att tidigare av anbudsgivare lämnade uppgifter enbart har konkretiserats med stöd av 15 kap. 12 § andra stycket LOU, eftersom ett förtydligande eller en komplettering inte får leda till annat än att marginella sakuppgifter tillförs.

Förvaltningsrätten finner vid angivna förhållanden att kommunen genom sitt förfarande i detta hänseende gått utöver vad som är tillåtet enligt 15 kap. 12 § LOU. Att detta skett i utvärderingsfasen föranleder ingen annan bedömning. Eftersom den otillåtna kompletteringen kan ha haft avgörande betydelse för utvärderingen har bolaget lidit skada. Grund för ingripande enligt 16 kap. 5 § LOU föreligger därmed. Eftersom det inte är fråga om någon felaktighet i upphandlingens konkurrensuppsökande skede, är det tillräckligt att besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att en ny anbudsutvärdering ska ske varvid anbuderna från Elektrobyrån, NEA, Vallebygden och YIT inte ska beaktas. Ansökan om överprövning ska således bifallas i enlighet härmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D LOU).

Hans-Erik Jonasson

1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050